ПРОФСПІЛКА
ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеська обласна організація

Інформаційний бюлетень

№ 30

червень 2022 р.

Оформлення пенсії онлайн

Цей бюлетень допоможе отримати наступну інформацію:

- за допомогою яких програм можна подати заяву на оформлення пенсії онлайн;
- які документи необхідні для оформлення пенсії онлайн;
- який термін оформлення пенсії;
- які типові помилки в документах, які можуть призвести до проблем прийняття документів на оформлення пенсії;
- які є поширені проблеми та труднощі у роботі органів ПФУ та в оформленні пенсії;
- як вирішувати ситуації, коли в оформленні пенсії відмовили через нестачу трудового стажу або його незаконно занизили.

За допомогою яких додатків можна подати заяву на оформлення пенсії онлайн

Заяву на оформлення пенсії онлайн можна подати через додаток «Дія» або через Портал електронних послуг – Пенсійний фонд України, Ваш особистий кабінет на сайті ПФУ.

Які документи потрібні для оформлення пенсії онлайн

Для оформлення пенсії за віком онлайн вам потрібно підготувати заздалегідь скан-копії таких документів:

- паспорта;
- ідентифікаційного коду;
- свідоцтва про шлюб (для жінки у разі зміни прізвища). Якщо зміна прізвища відбувалася кілька разів, потрібні всі документи, що підтверджують це;
- довідки про місце реєстрації;
- документів про страховий стаж (трудова книжка, диплом про очне навчання, військовий квиток та інші);
- всіх документів про спеціальний страховий стаж (для тих категорій осіб, які мають право на більш ранній вихід на пенсію - у кого, наприклад, рік стажу вважається за 2 та інші);
- довідки про трудовий та страховий стаж ок-5 (бажано) з додатком 10 про спеціальний стаж (за наявності такого спеціального стажу);
- довідки про заробітну плату особи (встановленого зразка) за період страхового стажу до 01.07.2000, а починаючи з 01.07.2000 індивідуальних відомостей про застраховану особу;
- інших документів, що підтверджують особливий статус пенсіонера (за його наявності) або право на достроковий вихід на пенсію.

Також необхідно додати:

- фотографію пенсіонера розміром 23 Кб (якщо буде більше, програма її автоматично стисне);
- підпис пенсіонера (підписатися на аркуші паперу та це відсканувати);
- банківську довідку з банківськими реквізитами, куди перераховуватиметься пенсія.

Якщо йдеться про оформлення пенсії з інвалідності, то потрібні ті самі документи та витяг з акта огляду медично-соціальної комісії (МСЕК).

Якщо йдеться про пенсію по втраті годувальника, то мають бути ще додані документи про стаж та заробіток померлого годувальника, свідоцтво про його смерть або рішення суду про визнання безвісти відсутнім, документи, що підтверджують родинні зв'язки, спільне проживання, документи про те, що той, хто звертається за пенсією, десь навчається (для дітей від 18 до 23 років), про те, що він не працевлаштований та що доходи померлого для нього були єдиним джерелом існування та інші документи, у разі потреби.

Розмір кожної скан копії не повинен перевищувати 1 Мб. Формат файлів: JPG, JPEG, PDF.

Який термін оформлення пенсії

Після того, як ваш пакет документів сформований та поданий, ПФ має його розглянути та дати відповідь протягом 10 днів. Але це теоретично - практично так не буває. Навіть якщо ваш пакет документів відразу влаштує всіх і проблем не виникне, то розраховуйте мінімум на 21 день для отримання відповіді. Якщо виникнуть додаткові питання чи проблеми, питання може зайняти більше часу. І воєнний стан в Україні лише сприяє збільшенню термінів.

Інструкція, як подавати заяву на оформлення пенсії за віком онлайн

Типові помилки в документах, які можуть призвести до проблем прийняття документів на оформлення пенсії

Часто при подачі документів на оформлення пенсії люди припускаються таких помилок:

- Сканування документів нечітке або з неправильно вибраною роздільною здатністю таким чином, що частина літер або цифр на документі обрізана.

Це може призвести до того, що ПФ не візьме до уваги частину документів, які ви погано відсканували, тому що там нечіткий друк, не видно назви підприємства, або не видно року чи дати запису, чи номера наказу.

А це, в свою чергу, часто призводить до того, що якийсь трудовий стаж вам не врахують при призначенні пенсії або просто не вистачить, і його потрібно буде підтверджувати іншими документами, або повторно подавати заяву, або йти до суду ***для*** підтвердження стажу.

- Недбалі записи у трудовій книжці про трудовий стаж.

Наприклад, неправильно написано посаду працівника. Або був випадок, коли підприємство вже на момент прийняття на роботу людини було перейменовано, а у відділі кадрів у трудовій книжці зробили автоматично запис зі старою назвою підприємства. Потім другим рядком внесли правки про зміну назви. Але записи були зроблені не послідовно і виникли певні проблеми із цим стажем в органах ПФ при призначенні пенсії.

- Заздалегідь не підготовлені документи для прикріплення заяви про призначення пенсії.

Багато хто починає заповнювати заяву про призначення пенсії онлайн і паралельно сканують і прикріплюють документи. Це часто призводить до того, що через довге перебування в кабінеті ПФ вас звідти автоматично викидає, доводиться знову заходити та повторно заповнювати та прикріплювати всю інформацію.

Часті проблеми та труднощі у роботі органів ПФУ та в оформленні пенсії

При подачі заяви на оформлення пенсії онлайн сама заява після її формування автоматично перенаправляється в будь-яке відділення ПФ в межах України. Тобто ви можете подати заяву, наприклад, у Харкові, а її на розгляд відправлять до Львова чи ще кудись.

На жаль, не всі співробітники ПФ досить відповідально ставляться до виконання своїх посадових обов'язків, багато хто навіть не читає і не враховую деякі подані вами важливі документи і приймає незаконні рішення про відмову вам у призначенні пенсії або істотно занижує ваш трудовий стаж, що призводить до зменшення розміру пенсії.

Буває, що у вашому особистому кабінеті спочатку з'являється начебто позитивне рішення на вашу користь, а потім щось йде не так, та інформація кудись зникає або змінюється на протилежне рішення.

Ваші письмові запити часто залишаються без відповіді або відповідь дається неповний або пізніше за встановлений термін.

Запис на прийом до органів ПФ не працює, відсутнє відділення у вашому регіоні, куди можна записатися, через проведення бойових дій, або просто на ваш запис довго ніхто не реагує.

І останнім часом такі проблеми зустрічаються дедалі частіше.

Коли рішення про призначення пенсії прийнято, виникають нові труднощі. Потрібно з'явитися до обраного вами органу ПФ з документами для підтвердження вашої особи та отримання пенсійного посвідчення. Добре, якщо за місцем реєстрації працює відділення ПФ, куди ви можете спокійно прийти. А якщо ні та ви знаходитесь на непідконтрольній Україні території, і ніяких відділень ПФУ там немає? Тоді вам потрібно якимось чином виїжджати з даної території, а це не завжди можливо, та отримувати ваші документи у найближчому доступному вам відділенні ПФ. Це іноді довгий та складний шлях.

Як вирішувати ситуації, коли в оформленні пенсії відмовили через нестачу трудового стажу або незаконно відмовили

Якщо вам відмовили в оформленні пенсії через брак трудового стажу або з інших причин, вимагайте письмової відмови. Або збережіть ту відмову, яка прийшла вам в електронному вигляді, якщо вона прийшла. У випадку, якщо відповіді на запит або заяву про призначення пенсії немає або процес сильно затягується, ваше завдання зафіксувати ваш факт подання заяви (скріншот екрану з доказами його відправлення), почекати хоча б 30 днів і вже з цим можна звертатися зі скаргами до вищих інстанцій і до суду. Відсутність відповіді прирівнюється до відмови, але слід зафіксувати факт Вашого звернення.

Далі оцінюєте ситуацію, чи законна відмова.

Якщо вам дійсно не вистачає трудового стажу для оформлення пенсії, і стаж при цьому порахований цілком законно, або ж ви не хочете заперечувати ваш стаж у судовому порядку, вам доступні кілька варіантів для вирішення вашого питання:

- докупити стаж для оформлення пенсії;

- зареєструватися як ФОП та заплатити за себе ЄСВ або кудись працевлаштуватися на такий період, який потрібен, щоб ви отримали право на пенсію.

Оцініть вашу ситуацію, як вам вигідніше у вашій конкретній ситуації. Якщо не вистачає кілька місяців, можливо, дешевше оформити ФОП і платити за себе кілька місяців податки. Якщо ж не вистачає кілька років, тут вирішуйте, чи готові ви чекати на цей період або краще докупити стаж.

Якщо ж відмова вам у призначенні пенсії або заниження трудового стажу явно незаконна, та й ви не хочете миритися з цими діями, то потрібно йти до суду і заперечувати ці дії ПФ у судовому порядку.

Звичайно, можна повторно подати заяву про призначення пенсії з надією, що вона потрапить іншому, більш свідомому співробітнику ПФ, але далеко не завжди це допомагає.

Зазвичай, в результаті ви отримуєте купу різних рішень, які все одно у призначенні пенсії Вам не допомагають.

Іноді у питанні підтвердження стажу може допомогти довідка з підприємства, на якому Ви раніше працювали. А якщо підприємства вже не існує, то довідка із Держархіву. Але якщо у Держархіві вам відповіли, що інформація про вашу роботу у них відсутня, то потрібно підтверджувати свій стаж показаннями щонайменше 2 свідків та іншими доказами. Іноді це вирішується на спеціальній комісії ПФ, але часто закінчується судовим процесом.

Судовий процес - справа довга і серйозна, але часто це єдиний можливий для вас варіант отримати пенсію за законом, в належному для вас розмірі. Звичайно, одразу пенсію ви при цьому не отримаєте. Однак у випадку, коли ви виграєте судовий процес, вам нарахують пенсію і за минулий період, за всі роки, які ви судилися. І це буде дуже приємним бонусом.

І пам'ятайте, часто якісь 3 роки стажу – це близько 1500,00 грн. пенсії на місяць чи більше. Тож за свій стаж треба боротися. Це, як правило, серйозні гроші з розрахунку на рік.

Автор статті – адвокат Віра Тарасенко

Упорядкувала
фахівець з інформаційно-аналітичної роботи
Вінковська Г.О.